НАЙВЫШЭЙШАЯ ПЕСНЯ САЛАМОНАВА

НАЙВЫШЭЙШАЯ ПЕСНЯ САЛАМОНАВА

НАЙВЫШЭЙШАЯ ПЕСНЯ САЛАМОНАВА

Пераклад
на беларускую мову
Васіля Сёмухі

МІНСК
«МАСТАЦКАЯ ЛІТАРАТУРА»
1994

ББК 86.3
Н 20
УДК 22

Мастак
Арлен Кашкурэвіч

Рускі і англійскі тэксты
друкуюцца з выданняў:

Библия: Книги Священного
Писания Ветхого и Нового Завета.—
Брюссель: «Жизнь с Богом», 1983.
Good News Bible.
Today's English Version.—
British Edition.—
United Bible Societies.

Н $\frac{4702210101—096}{М 302(03)—94}$ 116—94

ISBN 5-340-01196-8 (беларус.)

НАЙВЫШЭЙШАЯ ПЕСНЯ САЛАМОНАВА

ПЕСНЬ ПЕСНЕЙ СОЛОМОНА

1

Найвышэйшая песня Саламонава.
2 Няхай вусны яго мяне пацалуюць!
Бо лепшыя за віно твае ласкі.
3 Ад водару мазяў тваіх
імя тваё — як разлітае міра;
таму і дзяўчаты цябе кахаюць.
4 Надзь мяне! Мы пабяжым за табою; —
цар мяне ўвёў у харомы свае!
Радавацца і весяліцца будзем з табою,
больш за віно будзем славіць пяшчоты;
цябе годнасна любяць!
5 Ерусалімскія дочкі!
Чорная я, прыгажуня сабою,
нібы намёты Кідара
ці полагі Саламонавыя.
6 Не зважайце на смугласць маю;
гэта сонца мяне апаліла:
сыны маёй маці ўгневаліся на мяне,—
вінаграднікі вартаваць мне казалі,—
свайго вінаградніку я не ўпільнавала.
7 Ты скажы, каханне маёй душы,
дзе ты пасвіш?
дзе апоўдні ты адпачываеш?
навошта бадзяцца мне
каля статкаў сяброў тваіх?

Соломонова Песнь песней.

2 Да лобзает он меня лобзанием уст своих!
Ибо ласки твои лучше вина.
3 От благовония мастей твоих
имя твое — как разлитое миро;
поэтому девицы любят тебя.
4 Влеки меня, мы побежим за тобою; —
царь ввел меня в чертоги свои,—
будем восхищаться и радоваться тобою,
превозносить ласки твои больше, нежели вино;
достойно любят тебя!
5 Дщери Иерусалимские!
черна я, но красива,
как шатры Кидарские,
как завесы Соломоновы.
6 Не смотрите на меня, что я смугла;
ибо солнце опалило меня:
сыновья матери моей разгневались на меня,
поставили меня стеречь виноградники,—
моего собственного виноградника я не стерегла.
7 Скажи мне, ты, которого любит душа моя:
где пасешь ты?
где отдыхаешь в полдень?
к чему мне быть скиталицею
возле стад товарищей твоих?

8 Калі гэтага ты не знаеш,
найпрыгажэйшая краска-дзяўчына,
дык ідзі па авечых слядах
і пасві свае казляняткі
каля буданоў пастушыных.
9 З кабыліцаю з фараонавай калясніцы
параўнаў я цябе, каханая.
10 Прыгожыя шчокі твае пад падвескамі,
шыю тваю аздабляюць каралькі;
11 зробім табе залатыя падвескі
са срэбнымі іскрамі.
12 Пакуль цар за сталом весяліўся,
мой народ разліваў пахошчы.
13 Мне мой мілы — як ладанка з мірай;
начуе ў мяне на грудзях,
14 мне мой мілы — як скрыпеню гронка
у мяне ў вінаградніках Эн-гедзі.
15 Якая прыгожая ты, каханая,
якая прыгожая ты!
Твае вочы — дзве галубіцы!
16 Які ты прыгожы, мой любы,
які ты ласкавы,
і ложак наш — зелень;
17 стрэхі дамоў нашых — кедры,
столі іх — кіпарысы.

8 Если ты не знаешь этого,
 прекраснейшая из женщин,
то иди себе по следам овец,
 и паси козлят твоих
 подле шатров пастушеских.
9 Кобылице моей в колеснице фараоновой
 я уподобил тебя, возлюбленная моя.
10 Прекрасны ланиты твои под подвесками,
 шея твоя в ожерельях;
11 золотые подвески мы сделаем тебе
 с серебряными блестками.
12 Доколе царь был за столом своим,
 нард мой издавал благовоние свое.
13 Мирровый пучок — возлюбленный мой у меня;
 у грудей моих пребывает.
14 Как кисть кипера, возлюбленный мой
 у меня в виноградниках Енгедских.
15 О, ты прекрасна, возлюбленная моя,
 ты прекрасна!
 глаза твои голубиные.
16 О, ты прекрасен, возлюбленный мой,
 и любезен!
и ложе у нас — зелень;
17 кровли домов наших — кедры,
 потолки наши — кипарисы.

2

16

Я — раўнінны нарцыс Саронскі,
я — лілея з даліны!
2 Як лілея сярод бадзякоў —
каханая сярод сяброваю!
3 Як яблыня сярод лясных дрэў —
каханы мой сярод хлопцаў.
У шатах яе люблю я сядзець,
і плады з яе рот мне салодзяць.
4 Увёў мяне ён у дом піру,
нада мной яго сцяг — каханне!
5 Падмацуйце мяне віном,
яблыкамі асвяжыце мяне,
бо я знемагла ад кахання.
6 Яго левая — пад маёй галавою,
а правай рукою мяне абдымае.
7 Заклінаю вас, ерусалімскія дочкі,
сарнамі ці палявымі ланямі:
не будзіце і не турбуйце каханай,
пакуль не прачнецца сама!
8 Голас каханага майго!
вось, ён ідзе,
скача па горах,
перабягае па ўзгорках,—
9 мілы падобны да сарны,
да маладога аленя.
Вось, ён стаіць
у нас за сцяною,
заглядваючы ў акно,
мільгаціць за рашоткай.

Я нарцисс Саронский,
лилия долин!

2 Что лилия между тернами,
то возлюбленная моя между девицами.

3 Что яблонь между лесными деревьями,
то возлюбленный мой между юношами.
В тени ее люблю я сидеть,
и плоды ее сладки для гортани моей.

4 Он ввел меня в дом пира,
и знамя его надо мною — любовь.

5 Подкрепите меня вином,
и освежите меня яблоками,
ибо я изнемогаю от любви.

6 Левая рука его у меня под головою,
а правая обнимает меня.

7 Заклинаю вас, дщери Иерусалимские,
сернами или полевыми ланями;
не будите и не тревожьте возлюбленной,
доколе ей угодно.

8 Голос возлюбленного моего!
вот, он идет,
скачет по горам,
прыгает по холмам.

9 Друг мой похож на серну
или на молодого оленя.
Вот, он стоит
у нас за стеною,
заглядывает в окно,
мелькает сквозь решетку.

10 Каханы мой загаварыў да мяне:
устань, мая любасная,
мая гожая, выйдзі!
11 Вось, і зіма адышла;
дождж перастаў, мінуўся;
12 кветкамі зацвітае зямля,
час песняў птушыных настаў,
і горлінка ў нашым краі
заспявала,
13 налівае смакоўніца пупышкі,
вінаградныя лозы
пахнуць у квецені.
Устань, мая любасная,
мая гожая, выйдзі!
14 Горлінка ў горнай цясніне,
пад паветкаю скалаў!
Пакажы мне свой тварык,
дай мне пачуць твой галасок;
бо твой голас — салодкі,
бо мне тварык твой — вабны!
15 Лавіце нам лісянятак
і лісак лавіце,
што мне вінаграднік марнуюць;
а вінаграднікі ж нашыя ў цвеце!
16 Каханы аддадзены мне, я — яму;
ён пасвіць сярод лілеяў.
17 Пакуль не астыў яшчэ дзень,
не пасlаліся цені,
пасляшайся назад, як сарна, мой мілы,
ці як алень малады
на вышынях Бетэр.

10 Возлюбленный мой начал говорить мне:
встань, возлюбленная моя, прекрасная моя,
выйди!
11 Вот, зима уже прошла;
дождь миновал, перестал;
12 цветы показались на земле;
время пения настало,
и голос горлицы
слышен в стране нашей;
13 смоковницы распустили свои почки,
и виноградные лозы, расцветая,
издают благовоние.
Встань, возлюбленная моя, прекрасная моя,
выйди!
14 Голубица моя в ущелье скалы
под кровом утеса!
покажи мне лице твое,
дай мне услышать голос твой;
потому что голос твой сладок
и лице твое приятно.
15 Ловите нам лисиц,
лисенят,
которые портят виноградники;
а виноградники наши в цвете.
16 Возлюбленный мой принадлежит мне, а я ему;
он пасет между лилиями.
17 Доколе день дышит *прохладою*,
и убегают тени,
возвратись, будь подобен серне
или молодому оленю на расселинах гор.

3

Я начамі на ложку шукала
  каханага сэрца майго,
я шукала яго,
  не знайшла.
2 Устану, і горад увесь абыду,
  па вуліцах і па завулках,
шукацьму таго, каго сэрцам кахаю,
  я шукала яго, не знайшла.
3 Сустрэлі мяне вартавыя,
  што па горадзе йшлі дазорам:
«Ці бачылі вы, каго сэрцам кахаю?»
4 Толькі я іх мінула,
  як знайшла, каго сэрцам кахаю;
прывяла яго ў дом сваёй маці,
  у свяцёлку роднае маці сваёй.
5 Заклінаю вас, ерусалімскія дочкі,
  сарнамі ці палявымі ланямі:
не будзіце і не турбуйце каханай,
  пакуль не прачнецца сама!
6 Хто там выходзіць з пустэльні,
  нібыта слуп дыму,
хто там акураны мірай, пахошчамі
  і фіміямамі ўсякімі?

На ложе моем ночью
искала я того, которого любит душа моя,
искала его,
и не нашла его.
2 Встану же я, пойду по городу,
по улицам и площадям,
и буду искать того, кого любит душа моя;
искала я его, и не нашла его.
3 Встретили меня стражи,
обходящие город:
«не видали ли вы того, кого любит душа моя?»
4 Но едва я отошла от них,
как нашла того, которого любит душа моя;
ухватилась за него, и не отпустила его,
доколе не привела его в дом матери моей
и во внутренние комнаты родительницы моей.
5 Заклинаю вас, дщери Иерусалимские,
сернами или полевыми ланями:
не будите и не тревожьте возлюбленной,
доколе ей угодно.
6 Кто эта, восходящая от пустыни
как бы столбы дыма,
окуриваемая миррою и фимиамом,
всякими порошками мироварника?

7 Вось Саламонаў ложак:
шэсцьдзесят мужчын навокал яго,
  дужых мужоў ізраільскіх.
8 І кожны мячом аперазаны,
  кожны навучаны біцца;
у кожнага меч пры баку
  дзеля страху начнога.
9 Паланкін зрабіў сабе цар
  з дрэваў ліванскіх,
10 слупцы ў ім зрабіў з серабра,
  більцы з золата, а з пурпуры —
  падушка;
а ўсярэдзіне ўслалі любоўна
  ерусалімскія дочкі.
11 Выходзьце, дзяўчаты, на цара Саламона зірніце,
  дочкі Сіёнскія,
на вянок, якім яго маці
  ў дзень вяселля ўвянчала,
  у дзень радасці сэрца ягонага.

7 Вот одр его — Соломона:
шестьдесят сильных вокруг него,
из сильных Израилевых.
8 Все они держат по мечу,
опытны в бою;
у каждого меч при бедре его
ради страха ночного.
9 Носильный одр сделал себе царь Соломон
из дерев Ливанских;
10 столпцы его сделал из серебра,
локотники его из золота,
седалище его из пурпуровой ткани;
внутренность его убрана с любовью
дщерями Иерусалимскими.
11 Пойдите и посмотрите, дщери Сионские,
на царя Соломона
в венце, которым увенчала его мать его
в день бракосочетания его,
в день, радостный для сердца его.

4

28

Якая прыгожая ты, каханая,
прыгожая ты!
Вочы твае — галубіцы
пад кудзеркамі тваімі;
твае валасы — нібы козак чародка,
што збягае з гор Галаадскіх,
2 твае зубы — як стрыжаныя авечкі,
што з купальні выходзяць,
кожная з іх прывяла двайнятак,
і няма сярод іх бясплоднай;
3 як чырвоная стужка — губы твае,
і любасныя твае вусны;
як палавінкі граната — шчочкі твае
пад кудзеркамі тваімі;
4 як Давыдава вежа — шыя твая,
узнесеная ўгору,
тысячай шчытоў увешаная,—
а ўсе шчыты — дужых.
5 Грудзі твае —
як двайняткі юнае сарны,
пасуцца яны між лілеямі.
6 Пакуль не астыў яшчэ дзень,
не пасланіся цені,
я ўзыду на пагорак міравы,
на гару фіміямную.
7 Уся ты прыгожая, любасць мая,
і няма на табе заганы!

О, ты прекрасна, возлюбленная моя,
ты прекрасна!
глаза твои голубиные
под кудрями твоими;
волосы твои — как стадо коз,
сходящих с горы Галаадской;
2 зубы твои — как стадо выстриженных овец,
выходящих из купальни,
из которых у каждой пара ягнят,
и бесплодной нет между ними;
3 как лента алая губы твои,
и уста твои любезны;
как половинки гранатового яблока — ланиты твои
под кудрями твоими;
4 шея твоя — как столп Давидов,
сооруженный для оружий,
тысяча щитов висит на нем —
все щиты сильных.
5 Два сосца твои —
как двойни молодой серны,
пасущиеся между лилиями.
6 Доколе день дышит *прохладою,*
и убегают тени,
пойду я на гору мирровую
и на холм фимиама.
7 Вся ты прекрасна, возлюбленная моя,
и пятна нет на тебе!

8 Са мною з Лівана, нявеста,
са мною з Лівана прыйдзі!
Зірні з вяршыні Аманы,
з вяршыні Сеніра, з Хермона,
ад ільвіных пячораў
і з барсавых гор!
9 Паланіла ты сэрца маё, сястрыца, нявеста,
паланіла ж ты сэрца маё адным паглядам вачэй,
пацеркамі аднымі на шыйцы тваёй.
10 Якія пяшчотныя ласкі твае, сястрыца, нявеста,
о, як намнога ласкі твае лепшыя за віно,
і водар мазяў тваіх лепшы за ўсе бальзамы!
11 Сотавы мёд цякучы — губы твае, нявеста,
мёд, малако пад тваім языком,
і водар адзежы тваёй, як духмянасць Лівана.
12 Зачынены сад, сястрыца, нявеста,
зачынены сад, запячатаная крыніца:
13 зараснікі твае — гранатавы гай з сакавітымі пладамі,
кіперы з нардамі,
14 нард і шафран, аер і карынка,
расліны духмяныя, міра, альяс
і найлепшы бальсан;
15 калодзеж садоў — крыніца з жывою вадою,
і крыніцы з Лівана!
16 Паўстань, паўстань, вецер сіберны,
прыйдзі, вецер, з поўдня,
падзьмі, вецер, на сад мой,
хай разліецца водар яго! —
Хай увойдзе мой любасны ў сад свой,
хай скаштуе пладоў сакавітых.

8 Со мною с Ливана, невеста!
со мною иди с Ливана!
спеши с вершины Аманы,
с вершины Сенира и Ермона,
от логовищ львиных,
от гор барсовых!
9 Пленила ты сердце мое, сестра моя, невеста;
пленила ты сердце мое одним взглядом очей твоих,
одним ожерельем на шее твоей.
10 О, как любезны ласки твои, сестра моя, невеста!
о, как много ласки твои лучше вина,
и благовоние мастей твоих лучше всех ароматов!
11 Сотовый мед каплет из уст твоих, невеста;
мед и молоко под языком твоим,
и благоухание одежды твоей
подобно благоуханию Ливана!
12 Запертый сад — сестра моя, невеста,
заключенный колодезь, запечатанный источник:
13 рассадники твои — сад с гранатовыми яблоками,
с превосходными плодами,
киперы с нардами,
14 нард и шафран, аир и корица
со всякими благовонными деревами,
мирра и алой
со всякими лучшими ароматами;
15 садовый источник — колодезь живых вод
и потоки с Ливана.
16 Поднимись, ветер,— с севера,
и принесись с юга,
повей на сад мой,—
и польются ароматы его! —
Пусть придет возлюбленный мой в сад свой
и вкушает сладкие плоды его.

5

Увайшоў я ў мой сад, сястрыца, нявеста,
сабраў маёй міры з бальзамам,
паеў сотаў з мёдам маім.
Ежце, сяброве, піце
і наядайцеся, родныя!

2 Я сплю, а сэрца маё чувае;
вось, голас каханага, які стукаецца:
«Адчыні мне, сястрыца, каханая,
мая беспахібная, чыстая горлінка,
бо галава мая — абрасілася,
мае кучары — ў начной вільгаці».

3 Я хітон свой зняла —
як жа зноў надзяваць мне яго?

4 Каханы прасунуў руку сваю ў дзверы,
маё цела зайшлося ад радасці.

5 Устала я, каб адчыніць майму любаму,
і з рук маіх капала міра,
і з пальцаў маіх міра капала
на клямку ў дзвярах.

6 Адчыніла каханаму я,
а каханы пайшоў, не вярнуўся.
Душа мая ўпала ад слоў ягоных;
я шукала яго, не знайшла,
я клікала — ён не азваўся.

7 Спаткалі мяне дазорцы,
што абыходзілі горад;
паранілі мяне, пабілі мяне;
дазорцы сцен гарадскіх
сарвалі з мяне маё покрыва.

8 Заклінаю вас, ерусалімскія дочкі:
як сустрэнецца вам мой каханы,
што яму скажаце вы? Скажыце,
што я знемагла ад кахання.

Пришел я в сад мой, сестра моя, невеста;
набрал мирры моей с ароматами моими,
поел сотов моих с медом моим,
напился вина моего с молоком моим.
Ешьте, друзья; пейте
и насыщайтесь, возлюбленные!
2 Я сплю, а сердце мое бодрствует;
вот, голос моего возлюбленного, который стучится:
«отвори мне, сестра моя, возлюбленная моя,
голубица моя, чистая моя!
потому что голова моя вся покрыта росою,
кудри мои — ночною влагою».
3 Я скинула хитон мой;
как же мне опять надевать его?
Я вымыла ноги мои;
как же мне марать их?
4 Возлюбленный мой протянул руку свою сквозь скважину,
и внутренность моя взволновалась от него.
5 Я встала, чтобы отпереть возлюбленному моему,
и с рук моих капала мира,
и с перстов моих мира капала
на ручки замка.
6 Отперла я возлюбленному моему,
а возлюбленный мой повернулся и ушел.
Души во мне не стало, когда он говорил;
я искала его, и не находила его;
звала его, и он не отзывался мне.
7 Встретили меня стражи,
обходящие город;
избили меня, изранили меня;
сняли с меня покрывало
стерегущие стены.
8 Заклинаю вас, дщери Иерусалимские:
если вы встретите возлюбленного моего,
что скажете вы ему?
что я изнемогаю от любви.

9 Чым мілейшы твой любы за іншых,
прыгажуня з усіх прыгажунь?
Чым любейшы твой мілы за іншых,
што ты заклінаеш нас?

10 Каханы мой белы, румяны,
з тысяч самы найлепшы.

11 Галава ў яго — чыстае золата;
яго кучары — гронкі пальмавыя,
чорныя, быццам вораны,

12 вочы ў яго — галубкі
пры патоках вады,
купаюцца ў малацэ,
сядзяць у дагодзе,

13 шчокі ў яго, як кветкі пахучых раслін,
духмяныя пахі,
губы ў яго — лілеі,
з якіх цячэ міра;

14 рукі ў яго — жазлы залатыя,
абсыпаныя тапазамі,
жывот у яго — як выява з слановае косці,
абкладзеная сапфірамі,

15 ногі ў яго — слупы мармуровыя,
пастаўленыя на залатыя апоры,
аблічам каханы — Ліван,
велічны, нібыта кедры.

16 Вусны ў яго — гэта слодыч,
і ўвесь ён — уцеха!
Вось хто мой мілы, вось хто мой сябар,
ерусалімскія дочкі!

9 «Чем возлюбленный твой лучше других возлюбленных,
прекраснейшая из женщин?
Чем возлюбленный твой лучше других,
что ты так заклинаешь его?»
10 Возлюбленный мой бел и румян,
лучше десяти тысяч других.
11 Голова его — чистое золото;
кудри его волнистые,
черные, как ворон;
12 глаза его — как голуби
при потоках вод,
купающиеся в молоке,
сидящие в довольстве;
13 щеки его — цветник ароматный,
гряды благовонных растений;
губы его — лилии,
источают текучую мирру;
14 руки его — золотые кругляки,
усаженные топазами;
живот его — как изваяние из слоновой кости,
обложенное сапфирами;
15 голени его — мраморные столбы,
поставленные на золотых подножиях,
вид его подобен Ливану,
величествен, как кедры.
16 Уста его — сладость,
и весь он — любезность.
Вот кто возлюбленный мой, и вот кто друг мой,
дщери Иерусалимские!

6

Куды ж ён пайшоў, твой каханы,
   жанчына, краса, прыгажуня?
Куды ж ухіліўся твой любы,—
   пашукаем яго з табою!
2 Мой каханы ў сад свой спусціўся,
   да градак духмяных,
каб пасвіць у садзе
   і лілеі збіраць.
3 Адданы мой любы мне,
   а я — яму;
   ён пасвіць сярод лілеяў.
4 Прыгожая ты, каханая, нібы Фірца,
   харошая, як Ерусалім,
   грозная, нібы полк са сцягамі!
5 Адвядзі ад мяне свае вочы,
   бо яны хвалююць мяне.
6 Твае валасы — нібы козак чародка,
   што збягае з гор Галаадскіх;
твае зубы — як статак авечак,
   што з купальні выходзяць,
   кожная з іх прывяла двайнятак,
   і няма сярод іх бясплоднай,

"Куда пошел возлюбленный твой,
прекраснейшая из женщин?
куда обратился возлюбленный твой?
мы поищем его с тобою».
2 Мой возлюбленный пошел в сад свой,
в цветники ароматные,
чтобы пасти в садах
и собирать лилии.
Я принадлежу возлюбленному моему,
а возлюбленный мой — мне;
он пасет между лилиями.
4 Прекрасна ты, возлюбленная моя, как Фирца,
любезна, как Иерусалим,
грозна, как полки со знаменами,
5 Уклони очи твои от меня,
потому что они волнуют меня.
6 Волосы твои — как стадо коз,
сходящих с Галаада;
зубы твои — как стадо овец,
выходящих из купальни,
из которых у каждой пара ягнят,
и бесплодной нет между ними;

7 як палавінкі граната, шчочкі тваё —
пад кудзеркамі тваімі.
8 Ёсць шэсцьдзесят царыц і восемдзесят наложніц
і безліч — дзяўчат;
9 ды адна яна, беспахібная, чыстая горлінка;
адна яна — дачка ясная ў мацеркі роднай —
памечана ласкаю маці.
Убачылі гэта сяброўкі і пахвалілі яе,
царыцы і наложніцы — і пахвалілі яе.
10 Хто гэта ўзыходзіць, быццам зара,
прыгожая, быццам месячык, ясная, нібы сонейка,
грозная, нібы полк са сцягамі?
11 Я спусціўся ў арэхавы сад
паглядзець на ўсходы ў даліне,
паглядзець, ці лаза зелянее,
гранаты ці зацвілі?
12 Не ведаю, як душа мая вабіла
вяльможаў з народу майго.

7 как половинки гранатового яблока — ланиты твои
под кудрями твоими.

8 Есть шестьдесят цариц и восемьдесят наложниц
и девиц без числа;

9 Но единственная — она, голубица моя, чистая моя;
единственная она у матери своей,
отличенная у родительницы своей.
Увидели ее девицы, и — превознесли ее,
царицы и наложницы, и — восхвалили ее.

10 Кто эта, блистающая, как заря,
прекрасная, как луна, светлая, как солнце,
грозная, как полки со знаменами?

11 Я сошел в ореховый сад
посмотреть на зелень долины,
поглядеть, распустилась ли виноградная лоза,
расцвели ли гранатовые яблоки?

12 Не знаю, как душа моя влекла меня
к колесницам знатных народа моего.

"Азірніся назад, Шуламянка,
азірніся назад — дай сябе ўбачыць!»
Што вам дзівіцца на Шуламянку,
як на карагод манаімскі?
2 Якія прыгожыя ногі тваe ў сандалях,
дачка знакамітая!
Выгін клубоў тваіх, як абруч,
што майстар зрабіў;
3 твой пупок — нібы круглая чара
па беражок з пахучым вінoм;
твой жывот — гэта горка пшаніцы
сярод лілеяў чароўных;
4 твае грудзі — два казляняткі,
блізняткі сарны;
5 твая шыя — вежа з слановае косці;
твае вочы — Есевонскія сажалкі
каля брамы Бат-рабім;
твой нос — як Ліванская вежа
на дазоры насупраць Дамаска;
6 твая галава — як гара Карміл,
і пасмачкі валасоў — як пурпура;
цар паланёны кучарамі тваімі.
7 Якая прыгожая ты, якая панадная,
каханка, тваёй прывабнасцю!

"Оглянись, оглянись, Суламита;
оглянись, оглянись,— и мы посмотрим на тебя».
Что вам смотреть на Суламиту,
как на хоровод Манаимский?
2 О, как прекрасны ноги твои в сандалиях,
дщерь именитая!
Округление бедр твоих как ожерелье,
дело рук искусного художника;
3 живот твой — круглая чаша,
в которой не истощается ароматное вино;
чрево твое — ворох пшеницы,
обставленный лилиями;
4 два сосца твои — как два козленка,
двойни серны;
5 шея твоя — как столп из слоновой кости;
глаза твои — озерки Есевонские,
что у ворот Батраббима;
нос твой — башня Ливанская,
обращенная к Дамаску;
6 голова твоя на тебе, как Кармил,
и волосы на голове твоей, как пурпур;
царь увлечен *твоими* кудрями.
7 Как ты прекрасна, как привлекательна,
возлюбленная, твоею миловидностью!

8 Гэты стан твой падобны да пальмы,
і грудзі — да вінаградных гронак.
9 Я падумаў: залезу на пальму,
я ўхаплюся за вецце яе —
хай будуць грудзі твае замест гронак лазы,
і дыханне тваё будзе — як яблыкі;
10 і вусны твае — як віно залатое!
Цячэ яно ў рот каханаму,
асалоджвае вусны стомленым.
11 Належу я міламу другу,
і мяне ён жадае.
12 Прыйдзі, любасны,
выйдзем у поле,
пабудзем у вёсках;
13 выйдзем раніцай у вінаграднікі,
падзівімся, як лаза зелянее,
як пупышкі покнуліся,
як зацвілі гранаты;
там я цябе прыгалублю.
14 Мандрагоры пахнуць духмяна,
ля варот нашых многа пладоў:
сёлетніх і даўнейшых
назапасіла я табе, каханы.

8 Этот стан твой похож на пальму,
и груди твои на виноградные кисти.
9 Подумал я: влез бы я на пальму,
ухватился бы за ветви ее;
и груди твои были бы вместо кистей винограда,
и запах от ноздрей твоих, как от яблоков;
10 уста твои — как отличное вино.
Оно течет прямо к другу моему,
услаждает уста утомленных.
11 Я принадлежу другу моему,
и ко мне *обращено* желание его.
12 Приди, возлюбленный мой,
выйдем в поле,
побудем в селах;
13 поутру пойдем в виноградники,
посмотрим, распустилась ли виноградная лоза,
раскрылись ли почки, расцвели ли гранатовые яблоки;
там я окажу ласки мои тебе.
14 Мандрагоры уже пустили благовоние,
и у дверей наших всякие превосходные плоды,
новые и старые:
это сберегла я для тебя, мой возлюбленный.

8

52

О, няхай бы ты быў мне братам,
маёй мацеркай узгадаваным,—
сустракала б цябе за парогам
і адкрыта цябе цалавала б,
і ніхто мне асуды не даў бы.

2 Прывяла б я цябе з сабою
у дом мацеркі роднай маёй.
Ты вучыў бы мяне,
я ж паіла б цябе духмяным вінам
і сокам з маіх гранатаў!

3 Яго левая — пад маёй галавою,
а правай рукою мяне абдымае.

4 Заклінаю вас, ерусалімскія дочкі:
не будзіце, не турбуйце каханай,
пакуль не прачнецца сама.

5 Хто там ідзе з пустэльні,
абапершыся на каханага?
Пад яблыняй я разбудзіў цябе:
там цябе нарадзіла маці,
там нарадзіла родная.

6 Пячаткай мяне пакладзі на сэрца сваё,
пакладзі на рукі, як пярсцёнак:
бо каханне, як смерць — моцнае;
рэўнасць, як пекла — лютая;
стрэлы яго — стрэлы вогненныя;
яно — полымя непагаснае.

О, если бы ты был мне брат,
сосавший груди матери моей!
тогда я, встретив тебя на улице, целовала бы тебя,
и меня не осуждали бы.
2 Повела бы я тебя, привела бы тебя
в дом матери моей.
Ты учил бы меня,
а я поила бы тебя ароматным вином,
соком гранатовым яблоков моих.
3 Левая рука его у меня под головою,
а правая обнимает меня.
4 Заклинаю вас, дщери Иерусалимские:
не будите и не тревожьте возлюбленной,
доколе ей угодно.
5 Кто это восходит от пустыни,
опираясь на своего возлюбленного?
Под яблоней разбудил я тебя:
там родила тебя мать твоя,
там родила тебя родительница твоя.
6 Положи меня, как печать, на сердце твое,
как перстень, на руку твою:
ибо крепка, как смерть, любовь;
люта, как преисподняя, ревность;
стрелы ее — стрелы огненные;
она — пламень весьма сильный.

7 Вялікія воды не могуць любоў патушыць,
  і рэкі яе не затопяць.
Калі б хто даваў багацці дома свайго за любоў,
  іх адхілілі б з пагардай.
8 Ёсць у нас сястрыца, малая сястрыца,
  яшчэ яна грудак не мае;
што рабіць нам з сястрыцаю нашай,
  калі прыйдуць сваты да яе?
9 А калі б яна была сцяною,
  мы яе ўмацавалі б сярэбранымі зубцамі,
калі б яна была дзвярыма —
  мы іх ашалявалі б кедравымі дошкамі.
Я — сцяна,
  і грудзі мае — як вежы;
10 таму ён у мне
  знойдзе апору.
11 Вінаграднік быў у Саламона ў Ваал-Хамоне:
  варце даверыў ён вінаграднік;
  кожны плаціў за плады тысячу срэбрам.
12 А мой вінаграднік пры мне.
  Хай тысяча будзе табе, Саламоне,
  а дзвесце — яго вартавым.
13 О жыхарка садоў!
  Сябры чуюць твой голас!
  Дай і мне паслухаць яго.
14 Уцякай, мой каханы;
  будзь да сарны падобны,
да маладога аленя
  у бальзамных гарах!

7 Большие воды не могут потушить любви,
и реки не зальют ее.
Если бы кто давал
все богатство дома своего за любовь,
то он был бы отвергнут с презреньем.
8 Есть у нас сестра, которая еще мала,
и сосцов нет у нее;
что нам будет делать с сестрою нашею,
когда будут свататься за нее?
9 Если бы она была стена,
то мы построили бы на ней палаты из серебра;
если бы она была дверь,
то мы обложили бы ее кедровыми досками.
10 Я — стена,
и сосцы у меня, как башни;
потому я буду в глазах его,
как достигшая полноты.
11 Виноградник был у Соломона в Ваал-Гамане;
он отдал этот виноградник сторожам;
который должен был доставлять за плоды его
тысячу сребреников.
12 А мой виноградник у меня при себе.
Тысяча пусть тебе, Соломон,
а двести — стерегущим плоды его.
13 Жительница садов!
товарищи внимают голосу твоему,
дай и мне послушать его.
14 Беги, возлюбленный мой;
будь подобен серне
или молодому оленю
на горах бальзамических!

THE SONG OF SONGS

1

The most beautiful of songs, by Solomon.

2 Your lips cover me with kisses:
your love is better than wine.
3 There is a fragrance about you;
the sound of your name recalls it.
No woman could help loving you.
4 Take me with you, and we'll ran away;
be my king and take me to your room.
We will be happy together,
drink deep, and lose ourselves in love.
No wonder all women love you!
5 Women of Jerusalem, I am dark but beautiful,
dark as the desert tents of Kedar,
but beautiful as the curtains in Solomon's palace.
6 Don't look down on me because of my colour,
because the sun has tanned me.
My brothers were angry with me
and made me work in the vineyard.
I had no time to care for myself.
7 Tell me, my love,
Where will you lead your flock to graze?
Where will they rest from the noonday sun?
Why should I need to look for you
among the flocks of the other shepherds?

8 Don't you know the place, loveliest of women?
Go and follow the flock;
find pasture for your goats
near the tents of the shepherds.
9 You, my love, excite men
as a mare excites the stallions of Pharaoh's chariots.
10 Your hair is beautiful upon your cheeks
and falls along your neck like jewels.
11 But we will make for you a chain of gold
with ornaments of silver.
12 My king was lying on his couch,
and my perfume filled the air with fragrance.
13 My lover has the scent of myrrh
as he lies upon my breasts.
14 My lover is like the wild flowers
that bloom in the vineyards at Engedi.
15 How beautiful you are, my love:
how your eyes shine with love!
16 How handsome you are, my dearest;
how you delight me!
The green grass will be our bed:
17 the cedars will be the beams of our house,
and the cypress-trees the ceiling.

2

I am only a wild flower in Sharon,
  a lily in a mountain valley.
2 Like a lily among thorns,
  is my darling among women.
3 Like an apple-tree among the trees of the forest,
  so is my dearest compared with other men.
I love to sit in its shadow,
  and its fruit is sweet to my taste.
4 He brought me to his banqueting hall
  and raised the banner of love over me.
5 Restore my strength with raisins
  and refresh me with apples!
  I am weak from passion.
6 His left hand is under my head,
  and his right hand caresses me.
7 Promise me, women of Jerusalem:
  swear by the swift deer and the gazelles
that you will not interrupt our love.
8 I hear my lover's voice.
He comes running over the mountains,
  racing across the hills to me.
9 My lover is like a gazelle,
  like a young stag.
There he stands beside the wall.
He looks in through the window
  and glances through the lattice.

10 My lover speaks to me.
Come then, my love;
my darling, come with me.
11 The winter is over; the rains hove stopped;
12 in the countryside the flowers are in bloom.
This is the time for singing;
the song of doves is heard in the fields.
13 Figs are beginning to ripen;
the air is fragrant with blossoming vines.
Come then, my love;
my darling, come with me.
14 You are like a dove that hides
in the crevice of a rock.
Let me see your lovely face
and hear your enchanting voice.
15 Catch the foxes, the little foxes,
bevore they ruin our vineyard in bloom.
16 My lover is mine, and I am his.
He feeds his flock among the lilies
17 until the morning breezes blow
and the darkness disappears.
Return, my darling, like a gazelle,
like a stag on the mountains of Bether.

3

Asleep on my bed, night after night
  I dreamt of the one I love;
I was looking for him, but couldn't find him.
2 I went wandering through the city,
  through its streets and alleys.
I looked for the one I love.
  I looked, but couldn't find him.
3 The watchmen patrolling the city saw me.
  I asked them, "Have you found my lover?"
4 As soon as I left them, I found him.
I held him and wouldn't let him go
until I took him to my mother's house,
to the room where I was born.
5 Promise me, women of Jerusalem;
  swear by the swift deer and the gazelles
  that you will not interrupt our love.
6 What is this coming from the desert
  like a column of smoke,
  fragrant with incense and myrrh,
  the incense sold by the traders?
7 Solomon is coming, carried on his throne;
  sixty soldiers from the bodyguard,
  the finest soldiers in Israel.

8 All of them are skiful with the sword;
they are battle-hardened veterans.
Each of them is armed with a sword,
on guard against a night attak.
9 King Solomon is carried on a throne
made of the finest wood.
10 Its posts are covered with silver;
over it is cloth embroidered with gold.
Its cushions are covered with purple cloth,
lovingly woven by the women of Jerusalem.
11 Women of Zion, come and see King Solomon.
He is wearing the crown that his mother placed on his head
on his wedding day,
on the day of his gladness and joy.

4

How beautiful you are, my love!
How your eyes shine with love behind your veil.
Your hair dances, like a flock of goats
bounding down the hills of Gilead.
2 Your teeth are as white as sheep
that have just been shorn and washed.
Not one of them is missing;
they are all perfectly matched.
3 Your lips are like a scarlet ribbon;
how lovely they are when you speak.
Your cheeks glow behind your veil.
4 Your neck is like the tower of David,
round and smooth,
with a necklace like a thousand shields hung round it.
5 Your breasts are like gazelles,
twin deer feeding among lilies.
6 I will stay on the hill of myrrh,
the hill of incense,
until the morning breezes blow
and the darkness disappears.
7 How beautiful you are, my love;
how perfect you are!
8 Come with me from the Lebanon Mountains, my bride;
come with me from Lebanon.
Come down from the top of Mount Amana,
from Mount Senir and Mount Hermon,
where the lions and leopards live.

9 The look in your eyes, my sweetheart and bride,
and the necklace you are wearing
have stolen my heart.
10 Your love delights me,
my sweetheart and bride.
Your love is better than wine;
your perfume more fragrant than any spice.
11 The taste of honey is on your lips, my darling;
your tongue is milk and honey for me.
Your clothing has all the fragrance of Lebanon.
12 My sweetheart, my bride, is a secret garden,
a walled garden, a private spring;
13 there the plants flourish.
They grow like an orchard of pomegranate-trees
and bear the finest fruits.
There is no lack of henna and nard,
14 of saffron, calamus, and cinnamon,
or incense of every kind.
Myrrh and aloes grow there
with all the most fragrant perfumes.
15 Fountains water the garden,
streams of flowing water,
brooks gushing down from the Lebanon Mountains.
16 Wake up, North Wind.
South Wind, blow on my garden;
fill the air with fragrance.
Let my lover come to his garden
and eat the best of its fruits.

5

I have entered my garden,
my sweetheart, my bride.
I am gathering my spices and myrrh;
I am eating my honey and honeycomb;
I am drinking my wine and milk.
Eat, lovers, and drink
until you are drink with love!
2 While I slept, my heart was awake.
I dreamt my lover knocked at the door.
Let me come in, my darling,
my sweetheart, my dove.
My head is wet with dew,
and my hair is damp from the mist.
3 I have already undressed;
why should I get dressed again?
I have washed my feet;
why should I get them dirty again?
4 My lover put his hand to the door,
and I was thrilled that he was near.
5 I was ready to let him come in.
My hands were covered with myrrh,
my fingers with liquid myrrh,
as I grasped the handle of the door.
6 I opened the door for my lover,
but he had already gone.
How I wanted to hear his voice!
I looked for him, but couldn't find him;
I called to him, but heard no answer.
7 The watchmen patrolling the city found me;
they struck me and bruised me;
the guards at the city wall tore off my cape.

8 Promise me, women of Jerusalem,
that if you find my lover,
you will tell him I am weak from passion.

9 Most beautiful of women,
is your lover different from everyone else?
What is there so wonderful about him
that we should give you our promise?

10 My lover is handsome and strong;
he is one in ten thousand.

11 His face is bronzed and smooth;
his hair is wavy,
black as a raven.

12 His eyes are as beautiful as doves by a flowing brook,
doves washed in milk and standing by the stream.

13 His cheeks are as lovely as a garden
that is full of herbs and spices.
His lips are like lilies,
wet with liquid myrrh.

14 His hands are well-formed,
and he wears rings set with gems.
His body is like smooth ivory,
with sapphires set in it.

15 His thighs are columns of alabaster
set in sockets of gold.
He is majestic, like the Lebanon Mountains
with their towering cedars.

16 His mouth is sweet to kiss;
everything about him enchants me.
This is what my lover is like,
women of Jerusalem.

6

Most beautiful of women,
  where has your lover gone?
Tell us which way your lover went,
  so that we can help you find him.

2 My lover has gone to his garden,
  where the balsam-trees grow.
He is feeding his flock in the garden
  and gathering lilies.

3 My lover is mine, and I am his;
  he feeds his flock among the lilies.

4 My love, you are as beautiful as Jerusalem,
  as lovely as the city of Tirzah,
  as breathtaking as these great cities.

5 Turn your eyes away from me;
  they are holding me captive.
Your hair dances, like a flock of goats
  bounding down the hills of Gilead.

6 Your teeth are as white as a flock of sheep
  that have just been washed.
Not one of them is missing;
  they are all perfectly matched.

7 Your cheeks glow behind your veil.

8 Let the king have sixty queens, eighty concubines,
young women without number!
9 But I love only one,
and she is as lovely as a dove.
She is her mother's only daughter,
her mother's favourite child.
All women look at her and praise her;
queens and concubines sing her praises.
10 Who is this whose glance is like the dawn?
She is beautiful and bright,
as dazzling as the sun or the moon.
11 I have come down among the almond-trees
to see the young plants in the valley,
to see the new leaves on the vines
and the blossoms on the pomegranate-trees.
12 I am trembling; you have made me as eager for love
as a chariot driver is for battle.
13 Dance, dance, girl of Shulam.
Let us watch you as you dance.
Why do you want to watch me
as I dance between the rows of onlookers?

7

What a wonderful girl you are!
How beautiful are your feet in sandals.
The curve of your thighs
is like the work of an artist.
2 A bowl is there,
that never runs out of spiced wine.
A sheaf of wheat is there,
surrounded by lilies.
3 Your breasts are like twin deer,
like two gazelles.
4 Your neck is like a tower of ivory.
Your eyes are like the pools in the city of Heshbon,
near the gate of that great city.
Your nose is as lovely as the tower of Lebanon
that stands guard at Damascus.
5 Your head is held high like Mount Carmel.
Your braided hair shines like the finest satin;
its beauty could hold a king captive.
6 How pretty you are, how beautiful;
how complete the delights of your love.

7 You are as graceful as a palm-tree,
and your breasts are clusters of dates.
8 I will climb the palm-tree
and pick its fruit.
To me your breasts are like bunches of grapes,
your breath like the fragrance of apples,
9 and your mouth like the finest wine.
Then let the wine flow straight to my lover,
flowing over his lips and teeth.
10 I belong to my lover, and he desires me.
11 Come, darling, let's go out to the countryside
and spend the night in the villages.
12 We will get up early and look at the vines
to see whether they've started to grow,
whether the blossoms are opening
and the pomegranate-trees are in bloom.
There I will give you my love.
13 You can smell the scent of mandrakes,
and all the pleasant fruits are near our door.
Darling, I have kept for you
the old delights and the new.

8

I wish that you were my brother,
that my mother had nursed you at her breast.
Then, if I met you in the street,
I could kiss you and no one would mind.
2 I would take you to my mother's house,
where you could teach me love.
I would give you spiced wine,
my pomegranate wine to drink.
3 Your left hand is under my head,
and your right hand caresses me.
4 Promise me, women of Jerusalem,
that you will not interrupt our love.
5 Who is this coming from the desert,
arm in arm with her lover?
Under the apple-tree I woke you,
in the place where you were born.
6 Close your heart to every love but mine;
hold no one in your arms but me.
Love is as powerful as death;
passion is as strong as death itself.
It bursts into flame
and burns like a raging fire.

7 Water cannot put it out;
  no flood can drown it.
But if anyone tried to buy love with his wealth,
  contempt is all he would get.
8 We have a young sister,
  and her breasts are still small.
What will we do for her
  when a young man comes courting?
9 If she is a wall,
  we will build her a silver tower.
But if she is a gate,
  we will protect her with panels of cedar.
10 I am a wall,
  and my breasts are its towers.
My lover knows that with him
  I find contentment and peace.
11 Solomon has a vineyard
  in a place called Baal Hamon.
There are farmers who rent it from him;
  each one pays a thousand silver coins.
12 Solomon is welcome to his thousand coins,
  and the farmers to two hundred as their share;
I have a vineyard of my own!
13 Let me hear your voice from the garden, my love;
  my companions are waiting to hear you speak.
14 Come to me, my lover, like a gazelle,
  like a young stag on the mountains where spices grow.

ЗМЕСТ

Літаратурна-мастацкае выданне

НАЙВЫШЭЙШАЯ ПЕСНЯ САЛАМОНАВА

На беларускай, рускай і англійскай мовах

Рэдактар Л. І. Каўрус
Мастак А. М. Кашкурэвіч
Мастацкі рэдактар А. І. Цароў
Тэхнічны рэдактар Г. Г. Федарук
Карэктар І. М. Паланейчык

Здадзена ў набор 08.07.93. Падп. да друку 20.07.94. Фармат 60×84¹/₈. Папера афс. № 1. Гарнітура тып Таймс. Афс. друк. Ум. друк. арк. 9,30. Ум. фарб.-адб. 40,0. Ул.-выд. арк. 4,79. Тыраж 8000 экз. Зак. 739.

Выдавецтва «Мастацкая літаратура» Міністэрства культуры і друку Рэспублікі Беларусь. Ліцэнзія ЛВ № 3. 220600, Мінск, праспект Машэрава, 11.

Мінскі ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга паліграфкамбінат МВПА імя Я. Коласа. 220005, Мінск, Чырвоная, 23.

Найвышэйшая песня Саламонава: Біблейская
Н 20 кніга / Пер. на бел. мову В. Сёмухі.— Мн.: Маст. літ., 1994.— 77 с., іл.

ISBN 5-340-01196-8 (беларус.).

У кнігу, афармленую і багата праілюстраваную мастаком А. Кашкурэвічам, уваходзіць сусветна вядомы твор аб каханні — адна з частак Бібліі.

Н $\frac{4702210101-096}{М\ 302(03)-94}$ 116—94 ББК 86.3

